

FIȘA DISCIPLINEI
(în baza OM nr. 5703/2011)

Aprobat prin decizia Consiliului Facultății nr. 6/13.09.2023
--

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Sapientia” din municipiul Cluj-Napoca
1.2. Facultatea/ DSPP	Facultatea de Științe și Arte din Cluj-Napoca
1.3. Domeniul de studii	Cinematografie, fotografie, media
1.4. Ciclul de studii	Master
1.5. Programul de studiu	Studii de film
1.6. Calificarea	Studii de film

2. Date despre disciplină

2.0. Departamentul		Media					
2.1. Denumirea disciplinei		LIMBAJ CINEMATOGRAFIC					
2.2. Tip activitate		Asistat integral		Asistat parțial:		Neasistat	
		x					
2.3. Titularul disciplinei /Titularul cursului		Conf. Univ. Dr. Lakatos Róbert - Árpád					
2.4. Titularul(ii) activităților de		Seminar					
		laborator		Dr. Nemes Gyula			
		Proiect					
2.5. Anul de studiu	I.	2.6. Semestrul	1	2.7. Forma de verificare	E	2.8. Tipul disciplinei	DI
2.9. Categoria formativă	-	2.10 Categoria disciplinei	DA	2.11. Codul disciplinei	KMZM0331		

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2. curs	2	3.3. laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5. curs	28	3.6. laborator	28
3.7. Numărul de puncte de credit conform planului de învățământ					6
3.8. Total ore pe semestru					150
3.9. Total ore studiu individual					94
3.10. Distribuția fondului de timp:					ore
a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
c) Pregătire seminarii /laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					32
d) Tutoriat					0
e) Examinări					2
f) Alte activități:					0

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Nu este cazul.
4.2 de competențe	Nu este cazul.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Sală de curs echipată cu videoproiector și calculator
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului/proiectului	Sală de curs echipată cu videoproiector și calculator, în unele cazuri anunțate în prealabil: studiou cu echipament de ecleraj și camere video și camere de film cu peliculă.

6. Competențele specifice acumulate

6.1 Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none">- Însușirea cunoștințelor legate de posibilitățile de exprimare care derivă din specificul tehnologiei de filmare folosit.- Aprofundarea cunoștințelor legate de folosirea creativă a limbajului audiovizual.- Capacitatea de a dezvolta o concepție regizorală bazată pe un concept audiovizual original legat de un subiect de film dat.- Aplicarea creativă a limbajului audiovizual în domeniul filmului și al televiziunii.
6.2 Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none">- Descoperirea posibilităților de autodezvoltare profesională și însușirea tehnicilor de învățare și acumulare a cunoștințelor profesionale.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none">- Sintetizarea, organizarea și aprofundarea cunoștințelor legate de mijloacele de exprimare specifice limbajului audiovizual prin exersarea aplicării acestora.- Aprofundarea cunoștințelor necesare pentru dezvoltarea concepției regizorale al unei opere audiovizuale, incluzând dezvoltarea structurii narrative, modalitățile de abordare a personajelor și conceptul audiovizual.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none">- Aprofundarea înțelegerii relațiilor dintre conținut și tehnologia de filmare aleasă, pe baza cercetării personale și prin realizarea de exerciții individuale.- Dezvoltarea concepției regizorale ale unei opera audiovizuale cu accent deosebit pe conceptul audiovizual.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Fond de timp alocat
Relațiile dinre conținutul dramaturgic și forma vizuală a operai audiovizuale.	Prelegere. Analiză și concluzii pe baza materialelor audiovizuale proiectate.	4 ore
Relațiile dintre imagine și sonor. Percepția selectivă și dirijarea atenției spectatorului.	Prelegere. Analiză și concluzii pe baza	4 ore

	materialelor audiovizuale proiectate.	
Relațiile dintre stilul vizual și lucrul cu actorul.	Prelegere. Analiză și concluzii pe baza materialelor audiovizuale proiectate.	4 ore
Conceptul audiovizual al filmului.	Prelegere. Analiză și concluzii pe baza materialelor audiovizuale proiectate.	8 ore
Scenariul tehnic.	Prelegere. Analiză și concluzii pe baza materialelor audiovizuale proiectate.	8 ore

Bibliografie obligatorie:

- Bíró Yvette: *A hetedik művészet* (A film formanyelve. A film drámaisága), Osiris kiadó, Budapest, 2001
- Kovács András Bálint: *Mozgóképelemzés*, Palatinus kiadó, 2009
- Arijon, Daniel: *Grammar of the Film Language*, Los Angeles, 1976

Bibliografie recomandată:

- Monaco James: *How to read a film: the world of movies, media and multimedia: language, history, theory*, 3rd ed., completely revised and expanded, New York Oxford, Oxford University Press, 2000
- Adrian Martin, *Mise en Scène and Film Style: from Classical Hollywood to New Media Art*, Palgrave Macmillan, 2014
- Steven Jacobs: *Framing Pictures: film and the visual arts*, Edinburgh, Edinburgh University Press, 2012
- David Bordwell: *Figures traced in light: on cinematic staging*, Berkeley Los Angeles London, University of California Press, 2005
- Bíró Yvette: *Profán mitológia*, Osiris Kiadó, Budapest, 1999
- Lohr Ferenc: *A filmhang esztétikája*, Filmművészeti könyvtár sorozat, Budapest, 1966.

8.3. Laborator	Metode de predare	Fond de timp
1. Mijloace de exprimare folosite în domeniul artelor vizuale (pictură și fotografie). Reprezentarea spațiului tridimensional în imagine bidimensională. Reprezentarea mișcării.	Seminar susținut pe baza materialelor vizuale alese și prezentate de către cadrul didactic.	2 ore
2. Trecerea în revistă a mijloacelor de exprimare audiovizuale: Puterea de exprimare a cadrajului și al punctului de vedere. Punct de vedere schimbător – mișcările cinecamerei. Relațiile celor descrise în prealabil cu unghiul de deschidere al obiectivului. Formate de senzori și de imagine. Bazele eclerajului. Specificul audiovizual al filmelor documentare și ale celor de ficțiune.	Seminar susținut pe baza materialelor vizuale alese și prezentate de către cadrul didactic.	2 ore
3. Încadratura și relația lui cu restul elementelor de exprimare cinematografică (încadratura și punctul de vedere, încadratura și tipul obiectivului, etc.)) Spațiu de film și direcții în spațiul de film. Spațiul continuu (axul, direcția privirii, axul static, axul dinamic, când putem trece axul?)	Seminar susținut pe baza materialelor vizuale alese și prezentate de către studenți	2 ore

<p>4. Tipul obiectivului (spațiu, adâncime – cunoștințe optice, obiectiv superangular, normal și teleobiectiv, alegerea obiectivelor, distanța camerei de locul acțiunii). Perspectiva obiectivului, comas area spațiului, manipularea perspectivei, șarful selectiv.) Tipul obiectivului și relația lui cu restul elementelor de exprimare cinematografică (cu mișcări de cameră, cu mișcări în interiorul imaginii, cu încadratura, cu punctul de vedere). Formate de imagine și formate de film. Mărimea imaginii de film sau a CCD-ului, formatul imaginii, rezoluție.</p>	<p>Seminar susținut pe baza materialelor vizuale alese și prezentate de către studenți</p>	<p>2 ore</p>
<p>5. Mișcările cinecameri: ce mișcări de cameră există (mișcări de două dimensiuni: panoramare, zoom, de trei dimensiuni, mișcări de cameră compuse, modalități speciale de mișcare a camerei. Genul mișcărilor de cameră: de urmărire, de legare, de descriere, mișcări dinamice). Funcțiile mișcărilor de cameră: descrierea spațiului, montaj interior, ritm, crearea atmosferei, accentuare. Mișcări de cameră și punctul de vedere. Mișcări de cameră și montaj. Ritmul mișcării de cameră. Camera ținută în mână. Punctul de vedere al cinecamerei: punct de vedere obiectiv, Punct de vedere subiectiv, camera reprezintă un personaj – cameră subiectivă, spectatorul devine vizibil. Punctul de vedere: POV, ce se întâmplă când nu este punctul de vedere a nici unui personaj, punctul de vedere al naratorului. Compoziția (echilibrul compozițional, compoziții închise și deschise, focusarea atenției)</p>	<p>Seminar susținut pe baza materialelor vizuale alese și prezentate de către studenți</p>	<p>2 ore</p>
<p>6. Montaj. Reguli de bază. Axul acției. Regula de 30 de grade. Intrare și ieșire din cadru. Continuarea mișcării. Relații dintre mișcare din cadru și montaj. Relații dintre mișcările cinecamerei și montaj. Relații dintre montajul de imagine și sunet. Culoare și montaj / continuitate și contrast. Rolul dramaturgic al montajului. Situații tipice. Specific documentar și specificul filmelor de ficțiune. Montaj de sintetizare și montajul analitic.</p>	<p>Seminar susținut pe baza materialelor vizuale alese și prezentate de către studenți</p>	<p>2 ore</p>
<p>7. Ecleraj: Natura și structura luminii, spectrul, temperatura de culoare, unități de măsură. Contrastul eclerajului. Lumină direcționată și lumina difuză. Surse artificiale și naturale de lumină. Lumini directe și secundare. Surse de lumină folosite în fim și echipamentul adițional pt. ecleraj. Unități de măsură exponometrice. Măsurarea luminii (lumină incidentă, reflectată, luminometre, sclipiri, în funcție de unghiul închis cu axa optică a obiectivului, etc.) Expunerea optimală. High key și low key. Scala de gradație gri, cu 8 poli și tabla gri de 18%. Subexpunere și supraexpunere. Componentele coloristice ale imaginii de film, proprietățile culorii, temperatura de culoare a luminii, schimbarea</p>	<p>Seminar susținut pe baza materialelor vizuale alese și prezentate de către studenți</p>	<p>2 ore</p>

temperaturii de culoare. Mixajul culorilor. Contrastul culorilor și contrastul imaginii. Componentele contrastului imaginii (contrastul eclerajului, proprietățile obiectivului, influența unghiului obiectivului, proprietățile suprafeței fotosensibile, proprietățile suprafeței subiectului filmat, influențele anturajului, etc.). Filtre pe cine-cameră și pe surse de lumini. Filtre folosite în filmarea în alb-negru și în cazul imaginii color. Filtre de corecție, conversie, de compensare, filtre ND, de polarizare, soft, fog, speciale, etc.		
8. Estetica eclerajului în diferite perioade din istoria filmului. Efectul de zi în exterior și în interior (în studio și în locație naturală). Efectul de noapte în interior (studio și locație naturală), day for night, magic hour, etc. Probleme de ecleraj legate de legarea interiorului cu exteriorul într-o singură scenă. Efectul de zori și de amurg.	Seminar susținut pe baza materialelor vizuale alese și prezentate de către studenți	2 ore
9. Filmarea portretului static și în mișcare din diferite puncte de vedere, cu obiective cu focare diferite, pe formate de senzori diferite, cu adâncimi de câmp diferite, în ecleraje diferite.	Exerciții de filmare în studio	8 ore
10. Se poate și altfel: Relații structurale între conținut și formă în filmele lui Sergei Paradzanov.	Analiză și discuții	2 ore

Bibliografie obligatorie:

- Szabó Gábor: *Filmeskönyv – hogyan kommunikál a film?*, Ab Ovo kiadó, 2002
- Vagyóczky Tibor: *Kézikönyv film és tv alkotóknak*, HSC, Budapest, 2005
- Corneliu Silistrariarianu - *Punerea la punct la fotografiere.*- Editura Tehnică București 1964
- Toma Răduleț – *Optica foto-cinematografică* (Colecția Foto Film Nr. 28) Editura Tehnică, București
- Lakatos Róbert – Árpád: *Hagyomány és újszerűség Szergej Paradzsánov filmjeinek képi szerkezetében*, ME.DOK 2008/ 3, p. 51-63.
- Lakatos Róbert-Árpád: *A kamera, mint kifejezőeszköz - I.* ME.DOK 2009/1, p. 81-91.

Bibliografie recomandată:

- Patrick Keating: *Hollywood lighting: from the silent era to film noir*, New York, Columbia University Press, 2010
- Hartai László, Muhi Klára, Pápai Zsolt, Varró Attila, Vidovszky György: *Film- és médiafogalmak korszakaira*, Korona kiadó, Budapest, 2002
- Margitházi Beja: *Az arc mozija* (Közelkép és filmstílus), Koinónia, Kolozsvár, 2008
- Kris Malkiewicz: *Cinematography: a guide for film makers and film teachers*, 2nd ed., New York London Toronto, Fireside
- Johannes Itten, *A színek művészete: a szubjektív élmény és az objektív megismerés mint a művészethez vezető utak*, Budapest, Göncöl Saxum Kiadó, 2002
- Roger Crittenden: *Fine cuts: the art of European film editing*, Amsterdam, Elsevier Focal Press, 2006
- Karen Pearlman: *Cutting rhythms: shaping the film edit*, Amsterdam, Elsevier, 2009
- John Purcell: *Dialogue editing for motion pictures: a guide to the invisible art*, Amsterdam Burlington, Elsevier Focal Press, 2007
- Jakobovits Miklós: *A színek üzenete*, 2. bőv. kiad., Sepsiszentgyörgy, Artprinter, 2013
- Murch, Walter: *Egyetlen szempillantás alatt – Gondolatok a filmvágásról*, Francia újhullám kiadó Kft, Szerzőifilmes könyvtár, 2010.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei a fost elaborat astfel încât să fie în corelație cu ceea ce se predă în alte centre universitare, din țară și din străinătate.

Având în vedere că studenții se îndreaptă spre o carieră de televiziune și film, disciplina le oferă o privire de ansamblu asupra culturii audiovizuale contemporane și noțiuni de bază cu care pot să interpreteze diverse fenomene ale acestei culturi – cunoștințe care sunt necesare pentru creația unei game largi de produse audiovizuale.

Conținutul disciplinei se adresează și studenților care nu au studii prealabile în acest domeniu, dar aduce conținut nou și pentru cei care au studii legate de film. De aceea tematicile legate de limbajul cinematografic sunt abordate nu din punct de vedere tehnic (cum facem la nivelul studiilor la nivel de licență) ci din punct de vedere tehnologic, creând astfel posibilitatea de a însuși cunoștințele de bază legate de limbajul cinematografic și pentru cei veniți de la alte facultăți, dar în același timp creând posibilitatea de aprofundare a cunoștințelor pentru cei care au deja studii legate de film.

10. Evaluare

A. Condiții de îndeplinit pentru prezentarea la evaluare:

Îndeplinirea sarcinilor creative individuale. Fiecare student primește sarcini creative individuale în funcție de domeniul în care dorește să-și aprofundeze cunoștințele.

Susținerea unei prelegeri despre un subiect de la laborator.

Prezența la cursuri nu este obligatorie. Prezența la laborator este 100% obligatorie, dar absențele pot fi recuperate prin executarea sarcinilor individuale stabilite de către cadrul didactic.

B. Criterii, metode și ponderi în evaluare:

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Aplicarea cunoștințelor de la curs în proiectele individuale	Cunoștințele de la curs nu sunt evaluate separat, ci este evaluată reflectarea acestora în lucrările practice individuale ale studenților	50%
10.5	Seminar		
	Laborator	Nivelul profesional și științific al prezentării individuale din cadrul laboratorului	50%
	Proiect		
10.6 Standard minim de performanță			
Ambele sarcini trebuie îndeplinite la nivel de peste nota 5			